

Zdravé pracoviská – hodnotenie rizík

Európska kampaň „Zdravé pracoviská – hodnotenie rizík“ sa realizuje v rokoch 2008 – 2009 pod záštitou Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Je určená najmä pre vysokorizikové odvetvia – stavebníctvo, zdravotníctvo, poľnohospodárstvo a ďalšie odvetvia vrátane malých a stredných podnikov ako aj mikropodnikov a pre samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO).

Cieľom kampane je vytvorenie zdravších a bezpečnejších pracovísk so zameraním na zníženie počtu pracovných úrazov a zníženie počtu chorôb z povolania. Prvým krokom k vytvoreniu zdravých a bezpečných pracovísk je hodnotenie rizík a to nielen z hľadiska bezpečnosti práce – zníženie počtu pracovných úrazov ale aj hodnotenie rizík na predchádzanie ochoreniam podmienených prácou – choroby z povolania.

Kroky na hodnotenie rizík na predchádzanie ochoreniam podmienených prácou sú zhodné s hodnotením rizík BOZP:

- a/ určenie nebezpečenstiev a ohrozených osôb,
- b/ zhodnotenie rizík a určenie poradia ich dôležitosti,
- c/ stanovenie preventívnych opatrení,
- d/ prijatie opatrení,
- e/ monitorovanie a preskúmanie.

Určenie nebezpečenstiev a ohrozených osôb

Vyhľadávanie pracovných činností, pri ktorých môžu vzniknúť ochorenia podmienené prácou:

- strata sluchu pri pracovnej činnosti v hlučnom prostredí,
- ochorenia horných končatín pri pracovnej činnosti s vibrujúcimi nástrojmi, pri prenášaní ťažkých bremien, dlhodobé zaťaženie pri vykonávaní rovnakých pracovných úkonov (montážne pracoviská), v neprirodzených polohách tela,
- ochorenie dýchacej sústavy a iných orgánov pri pracovnej činnosti v prašnom prostredí, v prostredí s výskytom chemických látok, azbestu,
- ochorenia pri pracovnej činnosti v nepriaznivých mikroklimatických podmienkach (teplo, chlad, vysoká vlhkosť), vo zvýšenom tlaku (potápač), práca so zobrazovacími jednotkami, práca v prostredí s výskytom neionizujúceho žiarenia a ionizujúceho žiarenia, pri zvýšenej psychickej záťaži (riadiaca činnosť).

Pri vyhľadávaní nebezpečenstiev pracovného prostredia sú zároveň vyhľadávané aj ohrozené osoby – zamestnanci, teda profesie, v ktorých sú pracovníci vystavení nebezpečenstvám.

Zhodnotenie rizík a určenie ich dôležitosti

Rizika hodnotiť na základe objektivizácie faktorov pracovného prostredia

- vykonanie meraní koncentrácie škodlivín (prach, chemické látky),
- vykonanie meraní hladín hluku a zrýchlenia vibrácií,
- vykonanie meraní fyzikálnych faktorov (osvetlenie, neionizujúce a ionizujúce žiarenie),
- využitie dotazníkových a nepriamych metód na posúdenie rizík kde nie je možnosť vykonania objektívnych meraní

a zhodnotenie expozície zamestnancov jednotlivým rizikovým faktorom (zhodnotenie doby vykonávania pracovnej činnosti pri pôsobení rizikového faktora). Z výsledkov posúdenia a zhodnotenia rizika (určeného objektivizáciou faktorov prostredia a nebezpečnosti rizika z hľadiska poškodenia zdravia) sa určí poradie dôležitosti ich odstraňovania.

Rozhodnutie o preventívnych opatreniach

Návrh na riešenie zníženia expozície zamestnanca v pracovnom prostredí

- technickými opatreniami napr. realizáciou protihlukových krytov, odpruženie technologického zariadenia, hermetizácia výrobného cyklu, odsávanie škodlivín v mieste produkcie, filtrácia

- vzduchu, úprava pracovného prostredia – inštalácia pracovnej pohyblivej plošiny ap.,
- organizačné opatrenia, napr. tiché prestávky, skrátenie doby expozície (skrátenie pracovného času v prostredí s rizikovými faktormi a presun do prostredia bez rizikových faktorov), dôkladné zaučenie zamestnancov pre výkon pracovnej operácie ap.

Prijatie opatrení

Príprava na realizáciu technických opatrení, vypracovanie projektovej dokumentácie, vyčlenenie finančných prostriedkov a následná realizácia opatrení.

Pripraviť návrh na realizáciu organizačných opatrení, preskúmať ich účinnosť a opodstatnenosť a následne ich realizovať (príprava návrhu, postupnosť krokov, finančné prostriedky).

Monitorovanie a kontrola

Realizované technické opatrenia monitorovať vykonaním objektívizácie faktorov prostredia – meranie, zhodnotenie a posúdenie expozície zamestnancov. Výsledkom musí byť zníženie expozície zamestnancov rizikovým faktorom a zníženie fyzického a psychického zaťaženia. Vykonávané pracovné činnosti je nutné pravidelne kontrolovať, prehodnocovať riziká a revidovať opatrenia na zníženie rizík.

Na hodnotení rizík sa musia podieľať aj zamestnanci.

Informácie o Európskej kampani „Zdravé pracoviská – hodnotenie rizík“ sú uvedené na internetovej stránke <http://hw.osha.europa.eu>.

V rámci Európskeho týždňa (19. až 24.10.2009) „Zdravé pracoviská – hodnotenie rizík“ sa uskutoční na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi **Deň otvorených dverí** dňa **23.10.2009** (štvrtok) s možnosťou konzultovať hodnotenie rizík na predchádzanie ochoreniam podmienených prácou – choroby z povolania. V uvedený deň sa o 10,00 a 14,00 hod. uskutoční prezentácia a výklad k problematike zdravých pracovísk – hodnotenie rizík. Konzultácie k uvedenej problematike sú v rámci Európskeho týždňa možné denne po predchádzajúcom telefonickom dohovore s Mgr. J. Ritterom, tel. č. 053/4170225.

Informácia o Európskej kampani „Zdravé pracoviská – hodnotenie rizík“ o RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi bola spracovaná podľa podkladov Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

Spracoval: Mgr. J. Ritter